
Melanom napodobující maligní nádor měkkých tkání

Mačák J., Zavřelová I.

Ústav patologické anatomie FN a LF MU, Brno

Souhrn

Autoři popisují případ 82letého muže s nodulárním melanomem (Breslow 3 mm) na kůži zad, který metastazoval do lymfatických uzlin krku a později opakovaně v pěti metastázách do krční oblasti. Odtud byl vždy excidován. Cílem práce bylo ukázat změnu fenotypu a imunofenotypu při nádorové progresi. Původní kulaté nebo oválné melanoblasty měly charakteristický imunofenotyp: S100 protein +, HMB45+, Melan A+, MITF+. Již od druhé biopsie se začal měnit imunofenotyp a pozitivních buněk s jednotlivými markery začalo ubývat. V dalších biopsiích se nádor morfolo­gicky změnil. Byly přítomny protáhlé buňky, které tvořily vzájemně propletené svazky, místy s velkými vícejadernými buňkami.

Histologický obraz připomínal maligní mezenchymový nádor typu maligního fibrózního histiocytomu. Ke změně došlo i v imunofenotypu. Druhá až pátá metastáza v krční oblasti byly pouze S100 protein pozitivní. Ostatní, výše uvedené melanomové markery byly negativní. Diferenciálně diagnosticky je nutné odlišit neurotropně-dezmoplastický melanom, Bednářův nádor (pigmentovaný dermatofibrosarcoma protuberans; storiformní neurofibrom), maligní nádor periferních nervů (neurogenní sarkom), maligní fibrózní histiocytom.

Klíčová slova: melanom – maligní fibrózní histiocytom – imunohistochemie – fenotyp

Summary

Melanoma Simulating Malignant Soft Tissue Tumour

The authors presented the case of an 82-year-old man with primary nodular melanoma of the skin on the back (Breslow 3 mm) which repeatedly metastasized five times to the cervical lymph nodes. Metastases were excised. The aim of this report was to demonstrate changes in the phenotype and immunophenotype during tumour progression. Originally round and oval melanoblasts had a characteristic immunophenotype. They were S100 protein, HMB45, Melan A, MITF positive. From the second biopsy the immunophenotype began to change, and the amount of positive cells declined. In the succeeding biopsies the morphology was also changed. There were spindle cells which formed mutually intermingled bundles in places with large multinucleate cells. The histological pattern assembled malignant mesenchymal tumour - type malignant fibrous histiocytoma. The immunophenotype was also changed. The second to fifth metastases in the cervical region were only S100 protein positive. The other above-mentioned melanoma markers were negative. Differential diagnosis includes neurotropic-desmoplastic malignant melanoma, Bednář tumour (pigmented dermatofibrosarcoma protuberans; storiform neurofibroma), malignant peripheral nerve sheath tumour (neurogenic sarcoma) and malignant fibrous histiocytoma.

Key words: melanoma – malignant fibrous histiocytoma – immunohistochemistry - phenotype

Čes.-slov. Patol., 41, 2005, No. 4, p. 146–149

Je všeobecně známé, že histologická stavba melanomu může být velmi pestrá. Buňky melanomu mohou mít vzhled např. epiteloidní, bizarní, prstenčitý, vřetenobuněčný. Mohou být málo kohezivní a připomínat lymfom nebo naopak kohezivní trsy nádorových buněk napodobují různé typy karcinomů. Také cytoplazma nádorových buněk může být eozinofilní, bazofilní, pěnitá, rabdoidní, světlá („balloon cells“). Kromě charakteristického solidně alveolárního uspořádání se mohou objevit struktury, např. pseudoglandulár-

ní, pseudopapilární, periteliomatózní, hemangiopericytomatózní, trabekulární a verukózní (3,13).

Diferenciálně diagnosticky je nutno odlišit především neurotropně-dezmoplastický melanom, Bednářův nádor, maligní fibrózní histiocytom a obrovskobuněčný fibroblastom.

Cílem práce bylo demonstrovat změnu morfolo­gie a imunofenotypu původně epiteloidního melanomu s klasickým imunofenotypem v průběhu nádorové progresie.